TARİH 9

2. SINAV

## 9. SINIF 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

**9. Sınıf Tarih Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu**

| Öğrenme Alanı | Kazanımlar | 2. Sınav – Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav | |
|---|---|---|---|
| | | 1. Senaryo | 2. Senaryo |
| TARİH VE ZAMAN | 9.1.1. Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamını, metodunu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisini açıklar. | | |
| | 9.1.2. Tarih öğrenmenin amaç ve yararlarını analiz eder. | | |
| | 9.1.3. Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımları analiz eder. | | |
| İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ | 9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur. | 1 | 1 |
| | 9.2.2. Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişimi açıklar. | | |
| | 9.2.3. İlk Çağ'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanır. | 1 | 1 |
| | 9.2.4. İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini analiz eder. | 1 | 1 |
| | 9.2.5. İlk Çağ'da siyasi gücün kaynaklarını siyasi yönetim biçimleriyle ilişkilendirir. | 1 | 1 |
| | 9.2.6. İlk Çağ'da hukuk sistemlerinin oluşturulmasında etkili olan dinî ve beşerî kaynakları açıklar. | | |
| ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA | 9.3.1. Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları ilişkilendirir. | 1 | 1 |
| | 9.3.2. Orta Çağ'da tarım ve ticaretin yaygın ekonomik faaliyetler olduklarını örneklerle açıklar. | | |

- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

ÇÖZÜM VİDEO

2. SINAV

# TARİH 9

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinin öğretilene benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

**Not:** Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

# TARİH 9

2. SINAV

| Örnek Senaryo 1 | |
|---|---|
| ***Soru Sayısı*** | **Ölçülen Bilişsel Düzey** |
| ***4 soru*** | Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular<br>*Senaryo 1'deki 1, 2, 4 ve 5. sorular* |
| ***1 soru*** | Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular<br>*Senaryo 1'deki 3. soru* |

2. SINAV

# TARİH 9

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

## SENARYO 1

***Kazanım: 9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.***

***a) Öğrencilerin, Göbeklitepe, Çatalhöyük ve Çayönü gibi yerleşik hayata ve medeniyete dair bilinen en eski yerleşim yerlerinden günümüze kalan maddi kültür buluntularını veya buluntulara dair bilgi ve belgeleri incelemesi sağlanır. Öğrencilerin, bulgulardan yola çıkarak yazının icadına kadarki zamanlarda insanoğlunun hayat tarzına, tabiat ile ilişkisine ve hayatta kalma mücadelesine (yeme-içme, giyinme ve barınma) dair ulaştığı sonuçlar hakkında çıkarımlarda bulunmaları sağlanır.***

**1. Anadolu'da yerleşik hayata dair bilinen en eski yerleşim yerlerinden birinin adını yazınız.**

***Kazanım: 9.2.3. İlk Çağ'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.***

**2. En önemli şehirleri Efes ve Milet olan, özgür düşüncenin ve pozitif bilimlerin öncüsü olmaları yönüyle tanınan İlk Çağ Anadolu uygarlığının adı nedir?**

***Kazanım: 9.2.4. İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini analiz eder.***

***b) İlk Çağ'da insan topluluklarının kitlesel göçlerinin sebeplerine belli başlı tarihî örnekler (Ege Göçleri ve İç Asya Göçleri) üzerinden değinilir. Öğrencilerin, iklim değişikliklerine bağlı nedenlerle göçlerin günümüzde de yaşanabileceğine dair çıkarımda bulunmaları sağlanır.***

**3. Türklerin Orta Asya'dan göç etmelerinde iklimin etkisini açıklayınız.**

# TARİH 9

2. SINAV

## SENARYO 1

***Kazanım: 9.2.5. İlk Çağ'da siyasi gücün kaynaklarını siyasi yönetim biçimleriyle ilişkilendirir.***

***Öğrencilerin, İlk Çağ'da Asya ve Avrupa'da varlığını sürdüren siyasi yönetim biçimleri olarak tiranlık, aristokrasi, monarşi, demokrasi, cumhuriyet ve imparatorluğu örneklerle coğrafi yapı, hayat ve geçim tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç açısından mukayese etmeleri sağlanır.***

**4. Siyasi gücün bir tek kişinin elinde bulunduğu ve yönetimin genellikle kan yoluyla aile bireylerine geçtiği yönetim biçimine ne ad verilir?**

***Kazanım: 9.3.1. Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları ilişkilendirir.***

***b) Öğrencilerin, Orta Çağ'daki belli başlı siyasi oluşumları (Çin, Moğol İmparatorluğu, Sasani Devleti, Doğu Roma İmparatorluğu); coğrafi yapı, hayat ve geçim tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç bakımından ana hatlarıyla mukayese etmeleri sağlanır.***

**5.** Moğollarda egemenlik mutlak şekilde Cengiz Han ve onun soyundan gelenlere aitti. Moğollar Cengiz Han'a bu hakkın Gök Tengri tarafından verildiğine ve yeryüzünün tamamını kapsadığına inanırlardı. Bu nedenle bir Moğol hanının sözü bütün insanlık için kanun hükmündeydi. Moğol hükümdarı öldükten sonra yerine oğlu veya erkek torunlarından biri geçerdi. Ancak tahta hangi şehzadenin geçeceğine dair kesin bir kural yoktu. Yeni hükümdar genellikle kurultayda belirlenirdi. Kurultay, hanedan ve devlet ileri gelenleri ile Moğol kabilelerinin beylerinden oluşurdu.

**Buna göre Moğollarda hükümdar olabilmenin şartlarından ikisini yazınız.**

2. SINAV

# TARİH 9

| Örnek Senaryo 2 | |
|---|---|
| ***Soru Sayısı*** | **Ölçülen Bilişsel Düzey** |
| ***3 soru*** | Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular<br>*Senaryo 2'deki 2, 3 ve 4. sorular* |
| ***2 soru*** | Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular<br>*Senaryo 2'deki 1 ve 5. sorular* |

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

# TARİH 9

2. SINAV

**Adı ve Soyadı:** **Sınıfı:** **Numarası:**

## SENARYO 2

***Kazanım: 9.2.4. İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzları üzerindeki belirleyici etkisini analiz eder.***

***b) İlk Çağ'da insan topluluklarının kitlesel göçlerinin sebeplerine belli başlı tarihî örnekler (Ege Göçleri ve İç Asya Göçleri) üzerinden değinilir. Öğrencilerin, iklim değişikliklerine bağlı nedenlerle göçlerin günümüzde de yaşanabileceğine dair çıkarımda bulunmaları sağlanır.***

**1. Türklerin Orta Asya'dan göç etmelerinde coğrafyanın etkisini açıklayınız.**

***Kazanım: 9.3.1. Orta Çağ'da yeryüzünün çeşitli bölgelerinde kurulan siyasi ve sosyal yapıları ilişkilendirir.***

***b) Öğrencilerin, Orta Çağ'daki belli başlı siyasi oluşumları (Çin, Moğol İmparatorluğu, Sasani Devleti, Doğu Roma İmparatorluğu); coğrafi yapı, hayat ve geçim tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç bakımından ana hatlarıyla mukayese etmeleri sağlanır.***

**2.** Moğollarda egemenlik mutlak şekilde Cengiz Han ve onun soyundan gelenlere aitti. Moğollar Cengiz Han'a bu hakkın Gök Tengri tarafından verildiğine ve yeryüzünün tamamını kapsadığına inanırlardı. Bu nedenle bir Moğol hanının sözü bütün insanlık için kanun hükmündeydi. Moğol hükümdarı öldükten sonra yerine oğlu veya erkek torunlarından biri geçerdi. Ancak tahta hangi şehzadenin geçeceğine dair kesin bir kural yoktu. Yeni hükümdar genellikle kurultayda belirlenirdi. Kurultay, hanedan ve devlet ileri gelenleri ile Moğol kabilelerinin beylerinden oluşurdu.

**Buna göre Moğollarda hükümdar olabilmenin şartlarından üçünü yazınız.**

2. SINAV

# TARİH 9

## SENARYO 2

***Kazanım: 9.2.5. İlk Çağ'da siyasi gücün kaynaklarını siyasi yönetim biçimleriyle ilişkilendirir.***

***Öğrencilerin, İlk Çağ'da Asya ve Avrupa'da varlığını sürdüren siyasi yönetim biçimleri olarak tiranlık, aristokrasi, monarşi, demokrasi, cumhuriyet ve imparatorluğu örneklerle coğrafi yapı, hayat ve geçim tarzı, soy dayanışması ve silahlı güç açısından mukayese etmeleri sağlanır.***

**3. Tarihsel olarak kültürel, etnik, ekonomik ve toplumsal açıdan çeşitlilik arz eden farklı halkları bünyesinde toplayan büyük, politik ve bölgesel gövde şeklinde tanımlanan devlet biçimine ne ad verilir?**

***Kazanım: 9.2.1. Kanıtlardan yola çıkarak yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı hakkında çıkarımlarda bulunur.***

***a) Öğrencilerin, Göbeklitepe, Çatalhöyük ve Çayönü gibi yerleşik hayata ve medeniyete dair bilinen en eski yerleşim yerlerinden günümüze kalan maddi kültür buluntularını veya buluntulara dair bilgi ve belgeleri incelemesi sağlanır. Öğrencilerin, bulgulardan yola çıkarak yazının icadına kadarki zamanlarda insanoğlunun hayat tarzına, tabiat ile ilişkisine ve hayatta kalma mücadelesine (yeme-içme, giyinme ve barınma) dair ulaştığı sonuçlar hakkında çıkarımlarda bulunmaları sağlanır.***

**4. Anadolu'da yerleşik hayata dair bilinen en eski yerleşim yerlerinden ikisinin adını yazınız.**

***Kazanım: 9.2.3. İlk Çağ'daki belli başlı medeniyet havzalarını tanır.***

***c) Öğrencilerin, medeniyet havzalarının oluşumu ile coğrafya, iklim ve su kaynakları arasındaki ilişkiyi açıklamaları sağlanır.***

**5. Herodot'un** "Mısır, Nil'in bir armağanıdır." **sözünü dikkate alarak suyun medeniyetlerin oluşumundaki rolünü açıklayınız.**

# YAZILI PUSULASI

## Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf tarih · 2023-2024 · 1. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

### CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

### VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net